

Léva és Vidéke

TARSADALMI, SZÉPIRODALMI és KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 4 forint.
Fél évre 2 forint.
Negyed évre 1 forint.

Egyes szám ára 8 krajczár.

Főelős szerkesztő:

THURNER JÓZSEF.

(Torbágyi)

Szerkesztőség: Kossuth Lajos-utca, 167. sz.

Kiadóhivatal: Kazinczy-utca és Főter sarkán.

Előfizetések és hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Fásítsuk városainkat.

Ujabb törvényeinkben imitt-amott látjuk fölesillanását a törvényhozás ama nemes gondoskodásának, mely nem pusztán szépsézetit és mezőgazdasági érdekeket érint, de egyuttal a közegészségi érdekek előmozdítására is jelentékeny befolyást gyakorol.

A mezőgazdaságról szóló 1894. évi XII. t. c. 47. §-a kötelezést tartalmaz a közutak, utcák és terek befásítására nézve. S e kötelező rendelkezéssel nem pusztán a községek és városok eszinosítása céloztatik, de rámutat e rendelkezéssel a törvény azon fontos közegészségi követelmény kielégítésére, mely eddigelő a községek és városok jóakarátának volt kiszolgáltatója.

Sem egy község, annál kevésbé egy város birtokhatárának tetszetősségére s a lakosság gazdasági és közegészségi érdekeire nem lehet közömbös ha mezei utai jó karban vannak s ha ezek be is vannak fásítva.

A mezei utak környékét és a delelőket beárnyaló faesportozatok mintegy jelzik a modern mezőgazdasági rendszernek fölvirulását: s a hol a fák kiméletben és kellő gondozásban részesülnek: ott már a gazdálkodó közönségnek a modern kultúra iránt táplált érzéke tényekben nyer örvedetes kifejezést.

Különösen megbecsülhetetlen a városok befásítása oly helyeken, hol sem közeli erdőség, sem lombkoszoruzott hegység nem vonja hűs árnyai alá az üde levegő után áhító városit.

Ha a modern város jellegének egyik fontos kriterionja a villarendszerben való építkezés és a város egyes részeinek befásított terekkel való ellátása: akkor annak méltó kiegészítése a birtokhatár befásítása és a városi lakosság üdülésére szolgáló parkok és egyéb a városon kívül fekvő sétáló helyek létesítése.

Az az iparos, a kereskedő, avagy tisztviselő, ki egész héten át négy fal közé szorítva vivja meg az élet

küzdelmét, vajjon nem érdemli meg, hogy egy vasárnapon, vagy egy verőfényes ünnepi napon családjával kiránduljon a zöldbe, hogy ott tele tüdővel szívhassa magába az üde légáramlatnak szűztiszta ózonját?

Avagy nem erkölcsösebb egészségesebb, ha az a szegény gyári munkás menekülve a mérget lehelő műhelyek börtönéből, az illatos hársfasorok és a hűvös parkok közt keres övével együtt szórakozást, mint ha egyeb alkalmas hely hiányában a kereszmák gőzös légkörét keresi fel, hogy egészségének ártalma mellett még heti keresményének jó részét is eltékozzolja.

Szóval nem lehet eléggé kiemelni a fasorok és parkok létesítését általában, különösen pedig városaink körül: melyek nélkül e helyek oly sivárok, oly kietlenek, hogy annak impressziójától sivárrá válik a lélek és lehangoltta az emberi kedély.

Városaink eddigelő vajmi esekély súlyt fektettek környékeik befásítására. Éppen azért általános

TÁRCZA.

Bolygó csillag.

— Rész a „Délihábók halottja”-ból.

... Bolygó csillag az emberi lélek,
Keresője folyton más felének;
Mert az Isten keze a kelébe
Mindig csak egy fel lelket tesz be,
E fel lélek jár-kel egymagában,
— Bolygó csillag a nagy éjszakában —
Boldog az, mely riel a párjára
S összeolvad azzal valahára,
Ah de sok van, a mely büntetésből,
Kergeti csak egymást szünet nélkül
S bár sok ezer nap kél, sok leáldoz:
Nem juthat el soha a párjához!...

Torbágyi.

Vágy a verőfény után.

Mosolyogj, mosolyogj szép tavaszi nap!
Mosolygásodra megolvad a hó, semmivé válik benne az összetartó erő, az apró jégizmokban megpattan egy vízecske, a mely el-

önti, tönkreteszti őket. A hópelyeg esilagos arcu könnybe lábad, ékes szárnyeskaik megmegrándulnak, megtörösznek: rövid agonin után orokre vége a párnyi fehér testnek s egy esopp víz lesz belőle, mely a patak erét szaporítja.

Mosolygásodra bokrétává lesz a föld: minden esupa derű, esupa mosolygás. Sehol többé a téli gyász! Nem maradt abból csak az emlékezet. Ha megjelen is a felhő, csak játszik az égen: ödeset nyújtózza uszik, kavargog a nagy kék mezőségen, míg egyszerre csak elvoti magát s lesz belőle átlátszó pára, mely fehér fűnyálal vonja be a mérhetetlen menyország egy kis kacér darabját.

Mosolygásodra felvidul a szívem, fiatalabbnak érzem testemet, lelkemet. Csapatosan vonulnak el előttem ifjúkorom emlékei, melyiket állítsam meg? Mind oly ödes most, még az is, a mely akkor keserűséget okozott szívemnek.

Itthon vagyok a kertemben, nézem a rügyfakadást s gyermeket örömtől repes a szívem. Zsendül már a fű is, rügyet pattant a bokor vesszeje, bimbó fakad a zöld levél nyomán. Egyszerre megérkezik a pajkos kobold: a tavaszi szellő is. Belemarkol a bimbó

szűzies kelyhőbe, szőfészegeti tarka kontosét s szítja magába az ödes illatot, hogy aztán szerte hordja a világ minden tájéka felé.

A zöldelő fűszálak közt fölénken dugja ki fejcskőjét az ibolya. Itt egy ibolya, ott egy ibolya; ezt is azt is, leszakítom, egész kis bokréta már.

Napsugártól, ibolyaillattól, langy tavaszi szellőtől megérzészek, elbódul a lelkem s ellenállás nélkül ragadja magával, nem többé a phantasia, hanem az emlékezet.

Mintha szárnyat öltene, röpül hegyeken, völgyeken át, mesze földre s meg sem áll, míg egy kis fehér házhoz nem ér.

Mily szép idő volt az, mi más mint a mostani! Mintha a nap még mellegebbe sütött volna, mintha a fák még lombosabbak, a bokrok virágoktól dussabbak lettek volna! A fehér, rózsaszín, lila szirmok felett pillék kergetőztek kacér libegéssel terjesztve szét himporos szárnyaikat, s a szellő! A pajkos, ujjongó kedvű, kaegó szellő, hogy meselkedett a pillangókkal, félrerántva előlök a virágok nektárterelő kelyhét!

Vagy csak a bánatos szív hallja most kacagás helyett sírni a szellő mozdulását!

A levegő balzsamos illattal volt teli s

tapasztalás, hogy nyáron át, különösen az iskolai szünidők megnyitakor, a családok egész légiója vonul falura, avagy keres fel nyaraló helyeket, hogy itt pótolhassák a városi élet által elvont oxigénnek életető elemét.

S míg a magyarországi családoknak a városi viszonyok mostohaaságából eredő ilyenüi költségezése százezer forintokra rug. — addig sok szerénysorsu stajer és alsó ausztriai község lakossága egyenesen a nyaralók oda hordott pénzéből él és ekzisztál.

Ha tehát egy város, külső be rendezésében megadja mindazon előnyöket, melyeket csak falun találunk fel: ha tágas parkok és messzeterjedő fasorok változatai fogadják hűs árnyékukba a jó levegő után vágyódó városi lakosságot: ugy senkinek sem jut eszébe és egészségi szempontból szükségét sem érzí annak, hogy elhagyva háztartását, gyermekeivel együtt töltsön el egy kényelmetlen falusi zugban heteket, hónapokat — teméntelen pénzáldozattal.

A befásítás éppen oly életszükséglet, mint a mindennapi kenyér. Épen azért nemcsak törvényszerint, de egyuttal a város közönségének közegészsége érdekében eslelekszik az a város, mely valamelyes anyagi áldozattal, tervszerű és öntudatos eljárással iparkodik birtokhatárának és közel környékének pusztaságát fasorok ültetése és parkok létesítése által valóságos menyországgá varázsolni.

Itt a tél a tervezetések ideje!

Reméljük meghallgatják szavainkat azok, kik a városok sorsát intézik.

E. Gy.

Törvényhatósági közgyűlés.

Barsvármegye törvényhatósági bizottsága Kazy János főispán elnöklété alatt 1. hó 21-én tartotta évnegyedes rendes közgyűlést.

Az elnöki megnyitóban a főispán kegyelettel emlékezett meg Maattyasovszky Lajót elhunytáról s indítványára a meghaldogult érdemei jegyzőkönyvileg megörökítetnek, majd Bodo János megyei aljegyző kiváló munkásságát ismertetette meg, a közgyűléssel és kinevezte tiszteletbeli főjegyzővé.

A napirend során a közigazgatási bizottság több tagjának kilépése, egy tagnak lemondása és egynek elhalálózása folytán új választás rendeltetett el, melynek eredményül megválasztottak: Báthly László, Kosztolányi Aurél, Kosztolányi Sándor, és Sümeg János kilépettek újból, továbbá Znamenák Sándor és dr. Botka Győző.

A közigazgatási bizottsághoz 1900. évre helyettes tiszti ügyészszé Huberth Vilmos lévai ügyvéd választottat.

Az igazoló választmány Leddenfrost Tódor, Kosztolányi Aurél, Kosztolányi Sándor, Szimányi Sándor, Rakovszky Ferenc dr. Persay Ferenc, dr. Beliczki Pál, dr. Botka Győző tagokkal lett megállapítva.

Pintér Károly és dr. Engel Zsigmond tagokkal a bíráló választmány lett kiegészítve.

A pénztár vizsgáló bizottságba 1900. évre Klobusitzky János, Kosztolányi Aurél és Kosztolányi Sándor választottak.

A Lévaon működni hívott lévató bizottságba megválasztottat elnöknek: Leddenfrost László, becsültké kinevezettek: Lintner Ferenc, br. Pittel Gyula és Tumbinger Ágoston; állatorvossá: Thumrey Lőrinc.

A lévai és aranyos-maróthi közkórházakhoz 400—400 frt fizetéssel egy-egy alorvosi állás rendszeresítése határozottat el, melyből a belügyminiszterhez felterjesztést intéznek.

Marosvásárhelynek a kyóta felemelése ellen intézett átintá viszhangra nem talált; sőt a törvényhatóság teljes bizalmának jeleül a kormányhoz feliratot intéz. A szegénysorsu tudóshetekék szanatorium-egyesületének a bizottság 100 forint segélyt juttat, nemkülönb 100 frtot Mátyás király kolozsvári szülőházában létesítendő néprajzi muzeum támogatására.

Több kisebb tárgy olintézőse után a közgyűlés feloszlott, miután a tavaszi ülés ideje 1900. év március 29-ére kitűzetett.

Metamorphosis.

A nő szív, ha jó a vész,
Késébeesve fél, remeg;
A férfi szív bátor, morész
És semmi sem riasztja meg.

Szerelemben nem így van ez,
Itt nő nem ismer el határt:
A férfi szív meg gyáva lesz
Ha hű, rokon szívét talált!...

D'or.

H I R E K.

Nyilatkozat. Minthogy egy falszik lapunk szálka bizonyos elemeknek szemében egy forrásból mi ismerjük a nobilis torrast az a hír kürtölettel szerte, hogy a Léva és Vidéke 1900. év elejétől fogva megszűnik. Ugy előzetőink mint jóakaróink megnyugtatóására, — bár a legnagyobb bosszuságára a krakói pletykás urnak kijelentjük hogy eszünk agában sem volt lapunkat beszűntetni, sőt ha ezentúl is a közönség ily jóindulattal találkozik tovább haladnak a megkezdett uton — előre! Kerjük e nyilatkozatunkat figyelembe venni!

A szerkesztőség.

A lévai nőegylet hangversenye. A lévai nőegylet, — ez a paratlan szívossága, derek intézmény, mely nemcsak a nemzeti és kulturális érdekeket szolgálja onfeláldozó kitartással, de a lévai társadalom egyéb mozgalmában is fontos és elismert tényező szerepet vívott ki magának — mint minden téli szezonban, úgy az idén is egy nagyobb-szabású táncmulatsígot rendez a lévai és

az ég — ah az a szép kék ég! Nem látom olyanak többé sohasem. A mikor hajnalban a hűvös keleti szellő fuvallatára felesírregett a paesírta a rét füvé közl! Azóta sem hallottam oly szépnek a kis madár napsugarat köszöntő imádságos dalát.

Régen a természet is más volt! Tan nem is volt felhős ég, zord idő és az emberek is sokkal jobbak, derekabbak voltak.

Az szép idő volt!

Aztán a virágillatos, madárdaloz tavaszra jött a nyár, aztán az ősz és most a tél.

Madárdalra, virágillatra havas, fagyos télen visszaemlékezhet az ember.

Az ember életében csak egyszer van tavasz s a virágokat, miket a nyár leve kinyitott, az ősz szelle elhervasztott, a tél hava hallottai szemfedővel fedett be, új tavasz fel nem támasztja többé!

br. Luzsenszky Erzsike.

Gondolatok.

Az ébredő szerelem hasonló a hajnalhasadáshoz; nagy területen már minden rózsaszímben játszik, de előtte ott fekszik sűrű átláthatlan ködként a jövő titokzatos sötétsége.

*

Az elszó szereltem olyan, mint az összetépett menyasszonyi lányol; arra elég, hogy a multat emlékünkbe juttassa, de arra kevés, hogy szívünket betakarja.

*

A telhetetlen ember vágya Moloeh, mely a legszebb és legnagyobb áldozatok után is élésen hóg zsikmányórt.

*

A férfimosoly megnyugtató mint az ég deráje, a női mosoly ingerlő, mint a eica pajkossága.

*

A mosolyok közt a gumymosoly az, mi a madarak közt az olyv, igénytelennek látszó, de féldelmes.

A féltekeenség a beteg bizalomnak a torzszülötte; amint világra jön, elveszi édes anyja életét.

*

A házasság fivola, melyhez a szusz a férfi adja, a nő pedig kezeli a billentyűket, hogy minél szebben szóljon a hallgatósság előtt.

*

Szerelmosod karcja sokszor jobban bír a hideg gyilkomál.

*

A férfi barátsága enyhíti a szíveden vágott sebet — a jó nő barátsága begyógyítja azt.

*

Legnagyobb vétkeid az legyen, hogy lánghólan — legszebb erőnyod, hogy híven szeress!

